

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

38. szám.

Debrecen, 1928 szeptember 22.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Kis templomok.

A debreceni presbiterium nagyjelentőségű határozatot hozott a legutóbbi gyűlésében. Kimondotta, hogy a Homokkertben és a Nyilastelepen templomot és lelkészi lakást épít és lelkipásztori állást szervez. A határozat egyelőre még csak elvi jelentőségű és a kivitel módzatairól ezentúl fognak részletesen tanácskozni, de ez nem baj. A meghozott elvi határozat érvényesülését feltartóztatni már akkor sem lehet, ha valaki annak erőszakosan útját vágni akarná. A debreceni presbiterium sokkal nagyobb erkölcsi súlyú és sokkal nagyobb önállóságú testület, semhogy ez üdvös elhatározása a hangosan követelő szükséglet pillanatnyi elhallgattatásánál egyéb eredmény eléréséhez eljutni képes ne lenne.

Természetesen ez a határozat csak kezdete fog lenni egy nagyszabású templomépítési akciónak. Debrecen város óriási területen fekszik. A város belső területét a telepek és kertsek egész sora veszi körül. Ezekben a külsőségeknek nevezett területeken nagybárra szegénysorsú nép él falusi jellegű életet. A falvaktól mégis azzal különböznek, hogy nem mezei munkából élnek, hanem bejárnak a városba ipari vagy egyéb munkára. Így egyaránt érzik a városi és a falusi élet sok hátrányát. A drágaságot és kenyértelenséget, ami a város, az egészségügy és a kultúra elmaradottabb voltát, ami a falu hátránya. Bennük tehát a keserűség jobban halmozódik, mint akár a valódi városi, akár az igazi falusi emberben. Annál inkább, mert önekik naponta van alkalmuk látni a jólétnek, itt-ott a fényezésnek, de legalább is a modern kultúrával átítatott életnek a kellemeségeit, amelyek számos egyszerű falusi ember előtt ismeretlenek és — ignoti nulla cupido — irigység tárgyai sem lehetnek. Ezeknek a részeknek a lakosai sokkal inkább rá vannak szorulva az egyház áldásos vezetésére, azért is, mert több keserűség és sötét indulat fejlődik ki bennük, de azért is, mert nem érzik a mezei munka Istenhez vezető hatását, ellenben részesülnek a szociáldemokrácia Antikrisztushoz vezérlő oktatásaiban.

Ezekhez a szegény emberekhez senki sem

viszi el az evangéliumot. Ezek a maguk utcájában papot csak temetéskor látnak és így nem is örülhetnek neki. Nem a lelkipásztorok kárhoztatására írom ezt, hiszen ultra posse nemo obligatur. Debrecenben csak hat lelkipásztor van, a püspöktől rendszeres pásztori munka végzését elképzelni sem lehet s e hat közül is a nagyobb résznek van rengeteg adminisztratív feladata. Am ha mind csak a pásztori hivatásának élne éjjel-nappal, akkor sem állna módjában a gondjaira bizott hívek sokaságát szíve szerint és a mai kor kívánságának megfelelően pásztori gondban részesíteni. A pásztori állások szaporításának és pedig nagyarányú szaporításának égető szükségességét a kérdéssel valamennyire is ismerős emberek előtt megokolni nem kell. Az 1904-ben megnyílt országos zsinaton olyan javaslat volt tárgyalás alatt, mely szerint mindenütt annyi lelkészi állást kell létesíteni, ahány-szor háromezer lélek van az egyházközségben. Igaz, hogy ezt a javaslatot, kifejezetten az anyagi erők hiánya miatt, nem fogadták el, bár magát a gondolatot mindenki helyeselte, sőt voltak olyanok is — nem csodálom — akik a háromezer lelket is igen soknak találták egy lelkipásztor gondozására. Valószínű, hogy a most működő törvényhozó zsinat sem fog ilyen határozott rendszabályt alkotni, ugyancsak az anyagi erők figyelembevételével. Am a törvényhozó gyűlés osztatlan tettségével találkozó és csak pro imbecillitate temporum mellőzött javaslat mégis útmutatást kell, hogy adjon minden nagynépességű egyházközségnek a reávaró feladat tekintetében. Ha kényszerítő jogparancs nincs is, meg kell fontolni, hogy ez a törvényhozó ki nem mondott akarata és annak teljesítésére lehetőség szerint törekedni kell. Debrecenben a húsz utolsó esztendő alatt összesen egy s a negyven utolsó év alatt éppen két lelkészi állást szerveztek. Pedig egészen bizonyos, hogy 1890-től a mai napig nem az 5:7 arányban növekedett a népesség és annál kevésbbé nem csak így növekedett a sok ellenség és veszedelem, mely az egyházat minden oldalról fenyegeti.

A nyolcvanas években, mikor a hatodik lelkészi állást szervezték, a testvér ágostai hitvallású egyház a kezdet kezdetén álló szerény kis gyüle-

kezet volt; ma viruló hatalmas egyház, amelyben pezsgő, élénk élet folyik s amelynek iskolájába nagyon sok intelligens református szülő járattja a gyermekeit. Unitarizmusról abban az időben még hír is alig hangzott a Méliusz Péter városában; most az unitárius atyafiak is szépen építkeznek a Nagytemplom közelében. A baptistákat akkor még csak nazarénusoknak ismerték s legfeljebb néhány megkötyagosodott fejű, elárvahodott lélek származásának tartották; most szép imaházaiak vannak és a figyelmet magukra irányító buzgó működésük. A római katolikus egyháznak csak egy plebániája volt, a latinszertartású s kulturális intézménye a négyosztályos piarista gimnázium. Most a görögszertartásúaknak is van díszes templomuk, sok iskolájuk. A latinszertartásúak meg? Maholnap előkelőbb egyház lesz Debrecenben is a római katolikus, mint a református. Főgimnáziumok sok, addig a mi kollégiumunkhoz fűző kapcsolatot elszakított. Svetits intézetük a református családok leányainak egész seregét neveli apácák vezetésével. Terézianumnak nevezett árvaházuk kibővült; hadiárvaházuk a Péterfia-utcán, a kálvinisták ősi városrészén juttatja eszünkbe, hogy mi a magunk hadiárváiról alig tudunk gondoskodni s most már az egyetem központi épületének közvetlen közelében van a Szent László egyetemi internátus emeletes háza, papi vezetés alatt és házi kápolnával felszerelve, ahol bizonyosan többen és többször vesznek részt az Isten imáadásában, mint a mi internátusunk ifjai. A zsidóság számban és intézményekben megerősödéséről nem is merek beszélni. Negyven-ötven esztendővel ezelőtt a valamire való zsidó elemi iskolába is szívesen mi hozzánk küldte a gyermekét a zsidó iskola helyett; most még a mi fiaink közül is járnak zsidó gimnáziumba és a zsidóság vallási erejét és öntudatosságát éppen a mostani napokban nagyon jól meg lehet figyelni Debrecen utcáin.

Mi pedig építettünk ezalatt két templomot és két lelkészi állást szerveztünk.

Ezért van aztán az, hogy előkelő református családok sarjai római katolikusokká lesznek, vagy legalább a gyermekeiket odaadják. Egykori református papok maradékai házasság révén római katolikusokká lettek és legutóbb már láttunk tősgyökeres debreceni civist is, aki átadja a gyermekét a római egyháznak. Ezért van, hogy előkelő református úri-asszonyok csak a fájdalmas szent szűz képe előtt tudják magukat jól kiimádkozni és előkelő református urak is gyakorta látogatják a római katolikus misét. Ezért van, hogy éppen a jómódú és előkelő társadalmi állású egyének körében sűrűn halljuk a panaszt, hogy míg a római katolikus vallású társaikra azonnal ideköltözésük után kiterjedt egyházuk figyelme, addig őket a református egyház észre sem veszi. Ezért, hogy a legtekintélyesebb állású és az egyháznak úgy szellemi, mint anyagi erősítése érdekében sok jó alkotásra képes férfiakról sokszor halljuk, hogy Debrecenben nem érdemes a református egyházi élettel törődni, mert itt az egyház nem más, mint egyik politikai pártnak az expozitúrája. Mindez a sok baj, bűn és

igazságtalanság csak azért, mert a debreceni lelki pásztorok nincsenek elegendő számmal a lelkigondozásnak csak megközelítően is teljesíthetőségére.

De hagyjában. Ha már az újabb idők kívánságának megfelelni nem tudunk, legalább a régi jó primitív viszonyoknak megfelelő módon gondoskodnánk a híveinkről. Nem mondom, hogy az egyházunk tulsokat törődött volna az előkelőbb társadalmi osztályokhoz tartozókkal a régi időben. De legalább a szegények és egyszerűek előtt naponta megnyitotta az ajtaját és a jó vezetés alatt álló gyülekezetekben minden köznapon megjelentek a munkát nem végezhető öreg emberek és kivált öreg asszonyok, énekelni, imádkozni. Ismertem olyan gyülekezetet, melyben a lelkek száma nem haladta meg a kétezret, a naponként tartott reggeli istentiszteleten ellenben ötven-hatvanan jelentek meg. Talán még a mai debrecenieknek a szíve sem kérgesedett úgy el, hogy az Úr házába ne kíváncsoznának. — De ugyan gondoljuk el: hogyan tudjon az a szegény kert-ségi vagy telepi lakos templomba járni? Vasárnapra nincs neki a maga gondolata szerint illő ruházata. Különösen nincs arra, hogy a Nagytemplomba mehessen, mert nem nehéz megfigyelni, hogy még a Kistemplom vasárnapi istentiszteletére is szívesebben elmentek egyszerűbb ruházatban, mint a Nagytemplomba és sok olyan szerény sorsú ember, akit a Kistemplomban rendszeresen láttunk az első sorokban, a Nagytemplomba a Kistemplom bezárásának ideje alatt sem jött el, vagy ha eljött, lehetőleg elrejtőzött a szemek elől. Ez persze megint gyarlóság, de olyan, amit meg lehet érteni s aminek a kiirtása csak intenzív lelkipásztori kúra mellett volna lehetséges. Tehát vasárnap emiatt nem is igen jönnek. Hétköznap meg hogyan jöhessen a telepi öreg ember, vagy öreg asszony lyukas cipellőben, fogyatékos ruhában be a város közepére öt-hat kilométer távolságról? Testi ereje sincs hozzá, de ideje sincs anyyi, hiszen az egész délelőtti eltelnek a templomjárással.

Ezért van szükség arra, hogy vagy kint a telepeken, vagy a város legszélén minden irányban épüljenek a református templomok s fogadják be magukba az Isten színe elé kívánczókat. Az egyháznak az a hivatása, hogy hívogassa magához és maga által Jézus Krisztushoz az embereket. Minálunk meg még az önként jönni akarók számára sincsen hely. Nagyon sok a mulasztás, ami bennünket terhel, sokat és gyorsan kell tehát cselekednünk, hogy helyrepótoljuk az elmulasztottakat.

Az anyagi erő hiányáról ne essék szó. Nincs szükség parádés templomokra. Egyszerű puritán hajlékokra van szükség, de sokra. Nem sok torony, hanem az Úristen színe előtt könnyen és szabadon megjelenhetés fogja hirdetni a debreceni református egyház nagyságát és dicsőségét. Díszes, templomnak, ünnepi alkalomra itt a Nagytemplom. A többi lehet kicsi templom, csak legyen és minél előbb legyen.

K. B.

Egyház

Egyházmegyei közgyűlés Békésbánatban.

Szeptember 10. és 11-i napokon tartotta meg ezidei őszi közgyűlését a békésbánati református egyházmegye Szegeden. A közgyűlés a megszokott keretben, ünnepélyes és díszes külsőséggel ment végbe, mert dr. Széll Gyula egyházmegyei gondnok beiktatása nagyon emlékeztetett a szegedi református egyháznak is, sőt egész Szeged városának, de nem kevésbé az egyházmegyének. Szeptember 10-én a szokásos bizottsági ülések folytak le. A tanügyi és a belmissziói bizottság ülésein mint mindig, most is, alaposan megvitatták az egyházmegyei, iskolai és belmissziói ügyeket. Az iskolaügy szép haladást mutat. A belmisszióban óriási nehézségekkel, a szétszórt és nagy gyülekezetek által okozta súlyos feladatokkal állunk szemben. Szeptember 11-én a templomi szolgálatot Gilicze Antal szentesi lelkész végezte. Ez után a lelkészi kar palástosan vonult fel az egyházmegyei tanácsbírákkal és kiküldöttekkel a városháza nagytermébe, ahol a gondnoki beiktatás végbement. *Harsányi Pál* esperes prófétai mélységű imája után az eskütétel, majd *dr. Széll Gyula* gondnok tartalmas székfoglaló előadása következett. Az újonnan választott egyházmegyei tisztviselők: dr. Kövér Imre főjegyző, vitéz dr. Galamb Sándor, Mónus János tanácsbírák és Nagy Miklós v. jegyző eskütétele után a tisztelgő küldöttségek sorakoztak fel. A csanádi egyházmegyei r. k. püspök és a szegedi belvárosi plébános levélben fejezték ki szerencsekívánatukat, majd az egyházkerület és megye nevében, az evangélikus, unitárius és gör. keleti szerb egyház kiküldöttei, a város polgármestere, az egyetem dékánja, az ügyvédi kamara, a katonai egyház, végül a szegedi egyház köszöntötték az újonnan beiktatott közbeesülésben részesülő gondnokot. Az ünnepi rész után a szegedi egyház nagytermében nyílt meg a rendes közgyűlés. A tárgyalás mindvégig emelkedett, komoly volt, sehol zavaró, vagy bántó hang nem csendült ki. A közgyűlés minden tagja megérezte a nagy felelősséget, mely évről-évre mindig nagyobb súllyal nehezedik valunkra. Az esperesi jelentés kimagaslak a tárgysorozatból, mely az egyházmegyei beléletnek képét mutatja. De azt is mutatja, hogy a bölcs és buzgó esperes mennyi bajt megelőz, gyógyít és megbékít. Délben a szegedi egyház látta vendégül az egész egyházmegyei közgyűlés alkotó tagjait, amikor számos és tartalmas, sőt bizonygató köszöntő hangzott el. A délutáni bírósági ülések után az egyházmegyei közgyűlés munkáját elvégezte. A belmissziói munkát azonban csak részben tárgyalta le. Elhatározta ugyanis, hogy két alkalommal külön tárgyalja a belmisszió nagy kérdéseit. Egyik alkalommal az egyházmegyei világi tisztségekkel együtt, másik alkalommal az egyházmegyei tanítói kart hívja meg az ülésre.

A felsőszabolcsi egyházmegye Lelkészejegyesülete

f. hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését Kisvárdán. Nagy Miklós bibliamagyarázata után Kovács Lajos esperes-elnök tartott megnyitót, melyben egyes aktuális kérdésekről szólott, így a lelkészi állás köztisztviselői minősítésének szükségességéről, a kisvárdai Kálvineum fontosságáról és a Protestáns Hiteliroda működéséről. Kiemelte, hogy ez utóbbi ellen nagyon sok panasz érkezett hozzá s kívánatosnak tartja, hogy e nevünket viselő intézmény a jövőben megfelelőbben szolgálja a közérdeket. Vas Mihály v. esperes indítványára L. e. egyhangú és erélyes tiltakozását jelentette ki azok ellen az alaptalan támadások ellen, amelyek Baltazár püspököt a tapolcai kath. gyűlésen érték. A lelkészválasztási zsinati törvényjavaslatot elvi szempontból Kiss Lajos, gyakorlati szempontból Szombathy Imre bírálták. Különösen nagy ellenkezést provokált a javaslat 8. §-a a lelkészek kényszerű elhelyezéséről, mely § számtalan alkalmat adna a lelkészi állás tekintélyének csökkentésére. Lelkészejegyesület — a visszaélések szigorúbb megtorlásával — a gyülekezeti szabad választás mellett foglalt állást. Fontosnak tartja a meghívások megkönnyítését, a választási eljárás minél gyorsabb lefolytatását s az elévülési szakasz törlését. A missziói törvénytervezetről Porzsolt Ferenc értekezett. Feleslegesnek tartja a külön missziói szövetségek tervét. Egyházi életünknek eddigi baja nagyrészt onnan eredt, hogy a lelki munka kiesett a presbiteriumok kezéből. Ezen állapotot nem szabad külön szerv létesítésével véglegesíteni, hanem az I. t.-c.-t kell megfelelően átalakítani, úgy, hogy a végrehajtó szerv a presbiterium legyen. Vas Mihály a fegyelmi törvénytervezetet ismertette s javaslatára közgyűlés az eredeti szöveg teljes beiktatása mellett foglalt állást. Kimondatott a kisvárdai Kálvineum intenzív felkarolása is és a propaganda-bizottság titkárává Papp Kálmán választott. — *Kjs.*

Irodalom

Templomi gondolatok. Írta: néhai D. Dicsőfi József. II. kötet. Debrecen, 1928. 8° 128 lap. Ára ?

Aki a debreceni katedrában 30 esztendőn keresztül hirdette az Igét, annak homilétikai hagyatéka még akkor is fokozott figyelmet érdemelne, hogyha az illetőt nem is éppen Dicsőfi Józsefnek hitták volna. A hatalmas tudású, eredeti egyéniségű s erejének teljében elköltözött nagy exegéta — és bibliafordító — lelkipásztor tetemes mennyiségű és becsü kézirati hagyatékából pedig különös örömmel és érdeklődéssel kell üdvözlőnkünk bármi kis résznek a kiadását is.

Ez a kötet — kegyeletes kezektől sajtó alá rendezve s egy mélyen megértő lélek rövid, de nagyon tartalmas és helyes előszavával bevezetve — 12 predikációt foglal magában, a keresztyéni

hitnek és (különösen) életnek legmélyebb és ma is legaktuálisabb kérdéseiről (az öngyilkosság a szenvedések stb. stb.) Méltán sorakoznak ezek a szerző életében, 27 évvel ezelőtt kiadott első kötet „Templomi gondolatok”-hoz, amelyeknek nevét a kegyeletfolytonosság okából viselik. Valamennyinek az olvasásánál *kettős*, igen élénk benyomásunk van. Az egyik ez: *igy* csak egy Dicsőfi Józsefnek lehetett prédikálni, egy annyira erős és eredeti egyéniségnek. Ezek a prédikációk hang, modor, felfogás és kidolgozás tekintetében már akkor is utánozhatatlanok voltak, mennyivel inkább azok ma! — A másik benyomásunk pedig ez: *ez a prédikátor* ama kevesek — még ma is kevesek! — közé tartozott, akik a *lehető legkomolyabban* fogják föl minden tekintetben a dolgukat s ebből a komolyságból korának és a későbbi nemzedékeknek egyaránt nagyszerű példát adott.

Ezzel a *kettős* benyomással olvassuk végig a prédikációkat és egyiktől sem tudunk egy pillanatra sem szabadulni. Feltűnik prédikációinak bő ismeretanyaga a természettudományok, a történelem, a költészet stb. köréből s úgy érezzük, hogy annak fölhasználása néha már a tudákosság határán mozog, — de lehetetlen elismerésünk teljességével nem adóznunk a prédikátor iránt, aki ezerféle egyéb lekötöttsége közepette is folyton és sokoldalulag *tanul*, hogy minden rendű, rangú és értelmiségű hallgatója lelkét lebilincselni, megvilágosítani és táplálni tudja. Stílusát mesterkéltén pathetikusnak, frazeológiáját keresetten virágosnak találhatjuk nem egy helyt, — ugyanakkor el kell ismernünk, hogy ez az ember az utolsó szóig az íróasztalánál készült el a mondanivalóira, (elvégre a próféták között is voltak írópróféták!) s lelkiismereti gondja volt rá, hogy minden legkisebb szavának meglegyen a maga helyén, ne csak az őt megillető súlya, hanem a hozzáillő szépsége, csinja is. A textus nem egyszer alig több nála mottónál kiindulópontnál, ami a mai, megújuló református homilétikának a szigorú és teljes textusszerűsége és biblicitásra irányuló követelményével módfelelt hadilábon áll — s mégis, magában a bibliában mennyire benne él, ez a textusát sokszor éppen nem „biblikusan” kezelő prédikátor: mennyire ismeri azt, mint tudós, mennyire érti azt, mint hívő s mennyire tudja azt tolmácsolni, mint bizonyoskérdő keresztyén! Életismerete és felfogása sokszor a naivságig optimista, de hát nincsen-e megírva, hogy „ha olyanok nem léznek, mint a kis gyermekek . . .”? Theológiája, úgyis mint *módszer*, úgyis, mint *eredmény*, egyrészt Ritschl—Herrmann-féle egyoldalúságai, másrészt erősen intellektualista alapszöveve miatt nem engedi teljes egészében, minden tragikus irracionálisával és egyetemes királyi fönségével érvényesülni az Ige hatalmát, az emberi lélek és világa fölött, — de érezzük, hogy ami ebből a hatalomból ezekben a prédikációkban mégis érvényesül, az *reális*, *átélt*, *elsajátított erő* s az maga elég volt ahhoz, hogy a magyar és különösen a debreceni református igehirdetésnek egy meglehetősen elernyedő és homályos korszakában szokatlan fény és erőkévéket vetítsen az Igével pásztort lelkek szájaiba s a

legjobbokban s a fény és erő ez ajándékaiért leg-hálásabbokban előkészítse az útát a megújulás felé.

Meg lehetünk győződve arról, hogy ha ma van Magyarországon és különösen Debrecenben református ébredés és hogy ha ebben az ébredésben az Igének és hirdetésének legelsőrangú szerep jut, (amint ez nem is lehet másként!) — akkor ennek az ébredésnek történelmi előkészítésében Istennek egyik különösen áldott eszköze a Dicsőfi József prédikálása volt.

A szép kiállítású kötetet éppen ezért a Dicsőfi emlékének legközvetlenebb tisztelőim és adósain kívül is mindazoknak magukhoz kellene váltaniok, akiket érdekel magyar református egyházunk *lelki tegnapja* és az, hogy ebben a tegnapi, ihletett lelkek látásain, vívódásain és bizonyágtévesein keresztül, a *tegnapelőtt* súlyos göröngyeivel küzködve, miként csirázott már a *ma*.

A kötet minden egyes példányának elhelyezése segít megszűnni azt a szomorú tényt, — amely *nem* a nagyon nehéz körülmények közt elmaradt közvetlen családra, hanem a Dicsőfi *egykori nagy lelki családjára* nézve megpirító!, — hogy a nagyemlékü szerző „*sírját — ma, 8 esztendő óta — a debreceni Kossuth utcai temető márványköveinek érdekében még mindig csak kerhadó fejfa jelöli.*”

Dr. Révész Imre.

Uray Sándor lelkész ünneplése.

Kedves, bensőséges, meleg ünnepeltetésben részesült Uray Sándor, debreceni lelkész. — A vagongyár munkásaiból spontán alakult — 15 tagból álló — küldöttség kereste fel lakásán és ott résztvevén az éppen abban az időben tartani szokott rendes bibliaköri órán, annak bevégeztével, a bibliaköri tagok élénk részvétele mellett, meleg, szeretetteljes ünneplésben részesítette Uray Sándor lelkész. E kedves megtiszteltetés a vezető szónok szerint, születésének 50 éves és debreceni lelkészkedésének 25 éves évfordulójával van kapcsolatban, mely alkalomból ő Pál apostol szerint a tiszteletadásban, ha nem is időrendben, de a szív hálás érzései alapján első akarnak lenni. Eppen e bibliaköri órán való megjelenésük és részvételük is élénken emlékezteti őket arra az időre, mikor még 18 évvel előbb, ünnepelt kereste fel őket legelőször s alapította meg számukra a kolóniai bibliakört és vezeti azóta is lankadatlan buzgalommal, mindnyájukat új világ felé vezetve: valamint hálásan emlékezteti őket arra is, amikor 5 évvel ezelőtt a vagongyári istentiszteleteket is szervezte és szeretettel hirdette közöttük az Igét s olyan kincsek birtokába juttatta, amit semmi, bármily nehéz és bármily kitaró földi munka árán sem lehet megszerezni. Viszonzásul hálából most ők keresték fel a jó pásztort és mert tudják, hogy a bőséges lelki javakért kellő ellenértéket nem adhatnak, Isten gazdag áldását kérik úgy további munkájára, mint magának és szeretteinek az életére is. A spontán

jött megnyilatkozás az ünnepeltet nagyon megindította és szeretettel köszönte meg a kedves megtiszteltetést és a szívből jövő elismerést. Testvéri kézszorítással búcsúzott el a küldöttség tagjaitól.

Halottaink

Jakucs Istvánné Dóczy Irén szeptember 17-én hajnalban, hosszas szenvedés után meghalt és szeptember 18-án temettetett el nagy részvét mellett. A debreceni Kollégium jeles fizika tanára vesztette el benne szeretett feleségét, aki, mint néhai Dóczy Gedeon, a tisztelt emlékü Dóczy bácsi kisebbik leánya s pár éven át maga is felsőleányiskola tanítónője, egyébként is kapcsolatban állt a református tanúggal. A derűskedélyű, nemeslelkű és szeretetreméltó modorú fiatalasszonyt, minden ismerőse mély szomorúságára, már a mult évben komoly betegség támadta meg s bár akkor erős szervezete kibirta a nehéz műtétet, sőt egészen gyógyultnak látszott, a nyár végén ismét beteg lett és menthetetlenül a halál martaléka. Húsz éven át tartott példaszerű, boldog házaselet után árván maradt férjén kívül testvérei, Ferenc nagyenyedi kollégiumi tanár és Szeremley Béla tanártársunk felesége, Gedeon egyetemi tanársegéd, Béla ipariskolai rajztanár gyászolják.

Köszeghy Dániel, hernádszurdoki református lelkész életének 56-ik évében váratlanul elhunyt.

Bodnár Sámuelné, Bodnár Ferenc egerlővi lelkész édesanyja, Sajócségén csendesen elhunyt.

Simon Ferenc, törökszentmiklósi nyug. református igazgató-tanító 48 évi tanítói működés utáni nyugalomba vonulásának 5-ik évében, Törökszentmiklóson életének 72-ik évében elhunyt.

Áldott legyen emlékezetük.

Különfélék

S. Szabó Józsefet, debreceni gimnáziumunk kitűnő igazgatóját érdemei elismeréséül a Kormányzó úr főigazgatói címmel tüntette ki. A megérdemelt kitüntetéshez szívből gratulálunk.

Eosedi István egyetemi magántanár tanító-képző-intézet mint jeles tanára a nyári nagy szünidőt az északi tájak beutazására használta fel. Esztorozsáiban kezdve, haladt felfelé a jégvilágba, sok tapasztalatot és a városi múzeumnak sok és érdekes anyagot gyűjtve. Az érdemes tudós munkáján legyen Isten áldása.

A Tudományegyetem évnyitó ünnepélye szeptember 22-én, szombaton délelőtt lesz. A szép ünnepélyről bővebben a jövő számban emlékezünk meg.

Dr. Ravasz László a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság érdekében október hó 14-én Debrecenbe érkezik. D. e. 11 órakor prédikál a Kistemplomban. Istentisztelet után a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság célját ismerteti.

A budapesti református theologiai akadémia tanévnyitó ünnepe szeptember 22-én volt, Sebestyén Jenő, az új igazgató, és Kiss Zsigmond esperes mondtak beszédet.

Dr. Antal Géza dunántúli református püspök lelkészé felszentelése és tanári szolgálata 40 éves jubileumát a szeptember 26-ára Pápára összehívott egyházkerületi közgyűlés keretében fogják megünnepelni.

Nagylelkű alapítvány. Dr. Szász Ferenc, a veszprémi református egyház főgondnoka, 4000 pengő alapítványt tett oly rendeltetéssel, hogy ennek évi kamata a mindenkori veszprémi református lelkész fizetésének kiegészítésére fordíttassék.

Iskolaavatás. Istentisztelet keretében ment végbe az új cecai állami iskola felavatása. Annak idején az iskola részére Polgáry József földbirtokos és a debreceni református egyház egy-egy hold földet adományoztak, melyen most már teljesen felépítve áll az új iskola. A felavatási ünnepély alkalmából zsüfolásig megtelt az iskola hallgatósággal. Az Igét ez alkalommal Uray Sándor lelkész hirdette.

A debreceni református elemi iskolákba az 1928—29. évre 4200 gyermek iratkozott be. 280-al több, mint az elmúlt iskolai esztendőben.

Tisza Kálmánnak, a nagy generálisnak, Bihar vármegye közönsége szobrot állított Berettyóújfaluban. A szobor leleplezése szeptember 23-án lesz országos ünnepély keretében.

Új theologiai magántanár. Csekey Sándor dr., a dunamelléki egyházkerület theologiai internátusának felügyelőtanára, az ószövetségi tárgyak köréből theologiai magántanári vizsgálatot tett, kiváló eredménnyel.

Mérken a lelkész felesége, Ignéczy Sándorné 860 négyszögöl szőlőt adott alapítványképen az egyháznak avégre, hogy annak termése fedezze az úrvacsorai borszükségletet. A nemeslelkű alapítvány a lelkészné szüleinek, b. e. Tukacs Albert és felesége, Ducs Mária nevét viseli.

A kiskunhalasi református reálgimnázium fenntartótestülete rendes tanárrá megválasztotta Dékán Samuel magyar, német, latin, görög szakmágyarokra képesített tanárt.

Cegléden szeptember hó 9-én iktatta be Cegléd Sándort lelképásztori tisztebe dr. Ravasz László püspök és Kiss Zsigmond esperes. Az Úr áldása sokasodjék meg a pásztoron és a gyülekezeten!

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Dombóváron szeptember hó 2-án iktatta be lelkészi állásába a gyülekezet első lelkészét, Eöri Szabó Dezsőt Vincze Elek esperes.

A szlovenszkói magyar reformátusok között mozgalom indult meg, hogy az egyháznak tíz éves történetét egy rendszeresen összefüggő munkában megírják. A szlovenszkói magyar reformátusok legutóbb több egyházi összejövetelt tartottak. Így lelkészértekezleti közgyűlés volt Gömörben és valóságos napot tartottak Nagykaposon.

A keoskeméti református egyházmegye közgyűlése szeptember hó 25-én lesz Jászberényben.

A pesti egyházmegye évi rendes közgyűlését és bírósági ülését szeptember hó 20-án tartotta Budapesten, az egyházkerületi székház dísztermében. Ez alkalommal alakult meg az egyházmegyei lelkésznek szövetsége is.

Nyugalombavonulás. Báthory Gábor kiskunhalasi főgimnáziumi tanár 31 évi buzgó szolgálat után nyugalomba vonult.

A makói-újvárosi kántori állásra a presbiterium 18 pályázó közül egyhangúlag Mártha Béla egerlövői kántort választotta meg.

Református felsőkereskedelmi leányiskola nyílt meg Makón.

A noszvaji református egyház újonnan épülő templomának özv. Lakatos Józsefné — elhunyt gyermekei emlékére — 7000 pengő költséggel új orgonát épített.

A bánfalval református gyülekezet a napokban avatta fel 240 kgr. súlyú új harangját.

A pápai református főiskola volt diákjai szeptember hó 26-án alakítják meg szövetségüket.

A szentgyörgyvölgyi református gyülekezet egyhangú meghívással Gál Dénes somogyudvari helyi lelkészt választotta meg lelkészéül.

Csalóközaranyoson szeptember hó 9-én iktatta be lelkészi állásába Földes Lajost Gyalóky László esperes.

A berettyóújfalu református központi elemi iskola 1928 szeptember 23-án tartandó felavatási ünnepségének sorrendje. I. Délelőtt 9 órakor istentisztelet a református templomban. 1. Fennálló-ének: Jövel Szent Lélek Úr Isten. 2. Főének: Célhoz ért már törekvésünk. 3. Bibliát olvas és imádkozik: dr. Hajdu Gyula, lelkész. 4. Zengjen hálaének. Énekli: a Derecskei Polgári Dalegylet. 5. Predikál: dr. Baltazár Dezső, püspök. 6. Záró-ének: Légyen te kőfalaidban. II. Délelőtt 1/211 órakor felavató ünnepély a központi iskola udvarán, rossz idő esetén az iskola nagytermében. 1. Nemzeti Hísekegy. Énekli: a Berettyóújfalu Iparos Dalkör. 2. Felavató beszédet és imát mond: F. Varga Lajos, esperes. 3. Ime szent lakodba jöttünk. Énekli: az elemi iskolai vegyeskar. 4. Ünnepi

költemény. Írta és előadja: Baja Mihály, debreceni lelkész. 5. Diadalének. Énekli: a Derecskei Polgári Dalegylet. 6. A mi iskolánk. Szavalja: Nagy Gyula. 7. Szózat. Énekli: az ünneplő közönség.

A Sárospataki Diákok Országos Szövetsége október hó 6-án tartja alakuló közgyűlését Sárospatakon.

A Keresztyén Ifjúsági Egyesület konferenciát tartott Derecskén, melyen a környékbeli lelkészekon kívül résztvettek Töltéssy Zoltán és Dobos Károly titkárok. Körülbelül 80, nagyjából földműves ifjú jött el ide az ország legkülönbözőbb és igen távoli vidékeiről is. Ezeknek a konferenciáknak áldásait nem szükséges hangoztatni olvasóink előtt.

Az előfizetési díjak beküldését kérjük. Postatakarékpénztári csekkszám 43,916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfőigazgató:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
2818—1928. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes úr!

Az egyházkerületi közgyűlés 317/2—1928. sz. határozata értelmében a kerületi adminisztrációs költségek részbeni fedezetéül szolgáló egyházkerületi közigazgatási járulékok folyó évi július 1-től kezdődő hatállyal — tehát már a folyó 1928—29. költségvetési évre is — az eddigi 4 fillér helyett 8 fillérben állapították meg.

Az egyházkerületi számvevő az egyházmegyéket terhelő járulékoknak ez alapon való kirovását teljesítvén, ennek eredményét az alábbi kimutatás kapesán azzal a felhívással közlöm Nagytiszteleteddél, hogy az egyházmegyék terhére ekként megállapított járulékoknak az egyházmegyei közpénztárnok az egyházközségek között lélekszám alapján való szétosztása, illetőleg kivétele, valamint a kivett járulékoknak első féléről esedékessé vált részletének legkésőbb október 15-ig egy összegben való beküldése iránt intézkedni méltóztassék.

Az alábbi kimutatás első rovata alatt feltüntetett adatok azonosak a legutóbbi népszámlálás rendén megállapított s az egyetememes közalapi járulékok kivételénél is alapul vett egyházközségenkénti lélekszámok adataival.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1918. évi szeptember 15.

Baltazár Dezső,
püspök.

FEST, MOS, TISZTIT KONCZ

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó nagyüzeme
Fióküzletek: Piac-utca 18. (Bikával szemben)
és Szent-Anna-utca 2. szám alatt.

Péterfia-u. 30.

Kimutatás

az egyházmegyék terhére előírt egyházkerületi 8 filléres közigazgatási járulékokról 1928—29. évre.

Tétel-szám	Egyházmegye neve	Egyházközségek (szórványokkal együttes) lélekszáma	Kivett 8 fill. közigazgatási járulék
1	Alsószabolcs-h-vid. . .	128,081	10,246.48 P
2	Békésbányai e. m. . .	187,934	15,034.48 P
3	Beregi e. m.	18,946	1,515.68 P
4	Bihar-Érmelleki e. m.	29,514	2,361.12 P
5	Debreceni e. m. . . .	140,034	11,202.72 P
6	Felsőszabolcsi e. m. .	42,958	3,436.64 P
7	Hevesnagykunsági e. m.	130,489	10,439.12 P
8	Középszabolcsi e. m. .	60,067	4,805.36 P
9	Nagyszalontai e. m. . .	39,552	3,164.16 P
10	Nagykárolyi e. m. . . .	25,013	2,001.04 P
11	Szatmári e. m.	46,101	3,688.08 P
Összesen :		848,689	67,894.12 P

Varga Pál,
egyházker. számvevő.

A tiszafüredi református egyház presbitériuma pályázatot hirdet egy lemondás folytán megüresedett férfi-tanítói állásra. Javadalom: 1. Lakás természetben. 2. 4 kath. hold és 1383 öl szántó föld hasznélvezete. 3. Kézpénz az egyház pénztárából havi előleges részletekben 975, azaz Kilencszázhetvenöt P. 4. Egy fél öl puha fa. 5. Egyszáz kéve rőzse. 6. Államsegély. Kötelessége az iskolaszék által reabizott osztály, vagy osztályok tanterv szerinti vezetése és belmissziói munkában, lelkész utasítása szerint segédkezés. *Mivel az ezen álláson működő tanító egyszersmind az önálló kántornak kötelezett helyettese, az állásra csak teljesen orgonázni tudók pályázhatnak, akik közül a B) listások, illetve nyugdíjasok előnyben részesülnek a 16,347—1928. sz. VKM. rendeletben foglaltak szigorú szemelött tartásával. A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények a református lelkései hivatalhoz (Tiszafüred, Heves vm., p. helyben) 1928 október 6-áig küldendők be. Kelt Tiszafüreden, 1928 szeptember 17.*

Református presbitérium.

124—1928. sz.

Pályázati hirdetés.

A nagydobosi református egyház pályázatot hirdet helyettes orgonista-kántortanítói állásra. Pályázhatnak okleveles orgonista-kántortanítók. Kötelessége: a III—VI. vegyes osztályok tanítása és kántori teendők végzése. Fizetése: a törvényes helyettesi fizetés. Nyugdíjasok és B. listások előnyben részesülnek. Pályázati határidő a pályázat megjelenésétől számított nyolc nap. Állás azonnal elfoglalandó.

Nagydobos, 1928 szeptember 12.

Presbiterium.

Pályázati hirdetés. A szeghalmi református Péter András reálgimnázium Diákotthonában betöltésre kerül egy korrepetitori állás. Javadalmazása, a korrepetált tanulók számától függően, havi 80 pengő és az intézettől teljes ellátás. Pályázhatnak református vallású egyetemi hallgatók, végzett nyelvszakos tanárjelöltek előnyben részesülnek. Állás azonnal elfoglalandó. — Kérvényeket október 1-ig internátusi vezetőtanárhoz kell beadni. Szeghalom, 1928 szeptember 20-án. *Pásztor József,* internátusi vezetőtanár.

Pályázat

a nyirbogáti református I. számú orgonázó énekvezér tanítói állásra.

Javadalom: Évi 32 mm. rozs, 6 mm. búza, 408 P kézpénz, stóla szabályzat szerint, énekvezéri 1964/1600 hold föld hasznélvezete, (állami adóját egyház fizeti); 408 P kézpénz, természetben lakás házikerttel, tanítói, az egyháztól; 95 P 20 fillér ismétlőiskolai díj (érette az egyház nem szavato) a községi pénztártól. A javadalom 59 érték-egységet képvisel, ezenfelül esetleges államsegély.

Kötelesség: Az énekvezéri teendők törvény szerinti végzése, egyházi énekkar tanítása, vezetése, reabizott osztály vagy osztályok tanítása, vallásos nevelése, lelkész és tanítótársak szükség-szerű helyettesítése, belmissziói munkában segítés, ismétlőiskola tanítása, vallásos nevelése. Személyes bemutatkozás saját költségen okt. 7—8-dikán. Igazolt költözési vasúti költséget 100 pengőig térít meg az egyház.

Beruházási költség nincs. Elődnek 6 éves akácfaí megválthatók. Kérvények: születési, oklevél, szolgálati, honossági, orvosi bizonyítványokkal 1928 október 8-ikáig küldendők be.

Református iskolaszék.**SZÁNTÓ JÓZSEF**

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég
Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Schuller Sámuel

szobafestő, mázoló és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

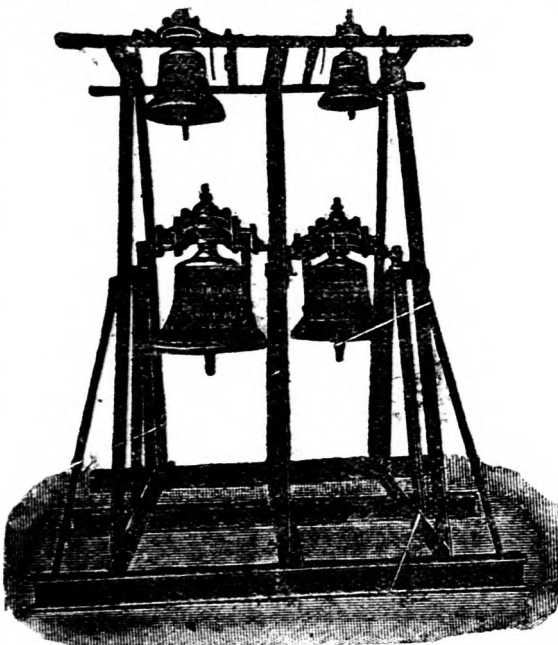

Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiallításán díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 013-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

Mitűnő fűtőképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bődönők, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

Megint kapható és megrendelhető: Hajdú vármegye iskolai falitérképe

Arány 1 : 93,000.

Nagy hiányt érezte ez ideig a református tanítószög Hajdú vármegyénk iskolai falitérképeinek, melynek kiadására nem kerülhetett sor azon ok miatt, mert 50—60 példányt nem vállalt kiadni egy térképkiadó sem. Több példánynak elhelyezése pedig kétségessé vált a megszükkült országunk területén.

A térképek speciális festékekkel művésziesen és szakszerűen vannak megfestve.

Fixálás által elmoshatatlanná léve.

Ára

darabonként vászonra vonva és lécekkal ellátva
60 pengő.

KAPHATÓ ÉS MEGRENDELHETŐ

Debrecen sz. kir. város és a
Tiszántúli Református Egyházkerület

„MÉLIUSZ”

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
papir- és írószerszerekkereskedésében

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26

Telefonszám : 270.

Debrecen város és a Tiszántúli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.